

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ԴԱՏԱԿԱՐՈՒԹՅԱՆ

Օ Ր Ե Ն Ս Գ Ի Ր Ք

Գ Լ ՈՒ Խ 22.3

(գլուխը լրաց. 07.05.15 ՀՕ-44-Ն)

ՀԱՇՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

Հոդված 149.16. Հաշտարարությունը պաշտպանական որոշման վերաբերյալ դիմումներով

Հաշտարարության վերաբերյալ սույն գլխով նախատեսված դրույթները չեն տարածվում «Ընտանիքում բռնության կանխարգելման, ընտանիքում բռնության ենթարկված անձանց պաշտպանության և ընտանիքում համերաշխության վերականգնման մասին» ՀՀ օրենքի հիման վրա և սույն օրենսգրքի 35.1-րդ գլխով սահմանված կարգով արձակված պաշտպանական որոշումների նկատմամբ: Նշված դեպքերում ընտանիքում բռնության ենթարկված և ընտանիքում բռնություն գործադրած անձանց միջև հաշտեցումն իրականացվում է «Ընտանիքում բռնության կանխարգելման, ընտանիքում բռնության ենթարկված անձանց պաշտպանության և ընտանիքում համերաշխության վերականգնման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված կարգով:

Գլուխ 35.1 ՊԱՇՏՊԱՆԱԿԱՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ԿԱՅԱՑՄԱՆ ԿԱՐՈՒՅԹԸ

Հոդված 201.1. Դիմում տալը

1. «Ընտանիքում բռնության կանխարգելման, ընտանիքում բռնության ենթարկված անձանց պաշտպանության և ընտանիքում համերաշխության վերականգնման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով նախատեսված պաշտպանական որոշման վերաբերյալ դիմումը տրվում է ենթադրաբար ընտանիքում բռնության ենթարկված անձի բնակության վայրի կամ վերջինիս համաձայնությամբ դիմում ներկայացնող Աջակցության կենտրոնի գտնվելու վայրի ընդհանուր իրավասության դատարան:

Հոդված 201.2. Դիմումի բովանդակությունը

1. Պաշտպանական որոշման կայացման վերաբերյալ դիմումն ի լրումն սույն օրենսգրքի 87-րդ հոդվածով նախատեսվող պահանջների, նաև ներառում է՝

1) տեղեկություններ այն անձի մասին, որի նկատմամբ կիրառվելու են Պաշտպանական որոշմամբ նախատեսվող սահմանափակումները.

2) «Ընտանիքում բռնության կանխարգելման, ընտանիքում բռնության ենթարկված անձանց պաշտպանության և ընտանիքում համերաշխության վերականգնման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի վերաբերելի դրույթները.

3) տեղեկություններ՝ պատասխանողի և ենթադրաբար ընտանիքում բռնության ենթարկված անձի միջև ընտանիքում և(կամ) արյունակցական կապերի մասին.

4) ընտանիքում բռնության իրական սպառնալիքի առկայությունը հիմնավորող տեղեկությունը.

5) «Ընտանիքում բռնության կանխարգելման, ընտանիքում բռնության ենթարկված անձանց պաշտպանության և ընտանիքում համերաշխության վերականգնման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով նախատեսված կոնկրետ սահմանափակումների կիրառման մասին նշում.

6) պատասխանողի՝ «Ընտանիքում բռնության կանխարգելման, ընտանիքում բռնության ենթարկված անձանց պաշտպանության և ընտանիքում համերաշխության վերականգնման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքին համապատասխան կանխարգելիչ հաշվառման վերցված լինելու հանգամանքը:

2. Առկայության դեպքում դիմումին կցվում է «Ընտանիքում բռնության կանխարգելման, ընտանիքում բռնության ենթարկված անձանց պաշտպանության և ընտանիքում համերաշխության վերականգնման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքին համապատասխան պատասխանողի նկատմամբ ընդունված՝ ընտանիքում բռնության անթույլատրելիության մասին նախազգուշացման մասին և (կամ) անհետաձգելի միջամտության որոշումները:

Հոդված 201.3. Դիմումի քննությունը

1. Պաշտպանական որոշման դիմումների քննությունն իրականացվում է սույն օրենսգրքով նախատեսված կանոնների պահպանմամբ՝ հաշվի առնելով սույն գլխի առանձնահատկությունները:

~~2.~~ Գործի փաստական հանգամանքները դատարանը պարզում է ի պաշտոնե ("ex officio"): Դատարանը կաշկանդված չէ դատավարության մասնակիցների ներկայացրած ապացույցներով, միջնորդություններով,

առաջարկություններով, բացատրություններով և առարկություններով և իր նախաձեռնությամբ ձեռնարկում է համարժեք միջոցներ՝ կոնկրետ գործի լուծման համար անհրաժեշտ իրական փաստերի վերաբերյալ հնարավոր և հասանելի տեղեկություններ ձեռք բերելու համար:

3. Ղատարանը գործը վարույթ ընդունելու մասին որոշումը կայացնում է դիմումը ստանալուց 3 օրվա ընթացքում:

4. Ղատարանը պաշտպանական որոշման կիրառման մասին դիմումը քննում և դրա վերաբերյալ որոշում է կայացնում դիմումը վարույթ ընդունելու մասին որոշումը կայացնելու պահից 7 օրվա ընթացքում:

Հոդված 201.4. Ղատարանի որոշումը

1. Գործի քննության արդյունքում ղատարանը կայացնում է գործն ըստ էության լուծող հետևյալ դատական ակտերը՝

- 1) դիմումը բավարարելու և պաշտպանական որոշումը կայացնելու մասին.
- 2) դիմումը մերժելու մասին.
- 3) դիմումը մասնակի բավարարելու և դիմումում նշված սահմանափակումներից մեկը կամ մի քանիսը կիրառելու մասին.
- 4) դիմումը մասնակի բավարարելու և դիմումում նշված սահմանափակումների փոխարեն այլ սահմանափակում (սահմանափակումներ) կիրառելու մասին:

2. Դիմումի քննության ընթացքում առերևույթ հանցակազմի հատկանիշներ հայտնաբերելիս ղատարանը, առանց վարույթը կասեցնելու, դիմում է Հայաստանի Հանրապետության գլխավոր դատախազին՝ քրեական գործ հարուցելու հիմքերի առկայությունը ստուգելու միջնորդությամբ:

3. Ղատարանի կայացրած՝ գործն ըստ էության լուծող դատական ակտն ուժի մեջ է մտնում հրապարակման պահից:

4. Պաշտպանական որոշումը դրանում նշված ժամկետից շուտ կարող է վերացվել ղատարանի կողմից՝ ընտանիքում բռնություն գործադրած և ընտանիքում

բռնության ենթարկված անձի՝ «Ուտանիթում բռնության կանխարգելման, ընտանիքում բռնության ենթարկված անձանց պաշտպանության և ընտանիքում համերաշխության վերականգնման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված կարգով կնքված հաշտության դեպքում: Պաշտպանական որոշման գործողությունը դադարեցնելու մասին որոշում կայացնելիս դատարանը հաշվի է առնում Աջակցության կենտրոնի՝ ընտանիքում բռնություն գործադրած և ընտանիքում բռնության ենթարկված անձանց միջև կայացված հաշտության վերաբերյալ տրված եզրակացությունը: ընտանիքում եզրակացությունը տալուց առաջ Աջակցության կենտրոնի համապատասխան մասնագետները գրուցում են ընտանիքում բռնության ենթարկվածի և բռնարարի հետ: Պաշտպանական որոշումը կարող է վերացվել նաև ընտանիքում բռնություն գործադրած անձի դիմումով, եթե ապացուցվում է, որ ընտանիքում բռնության ենթարկված անձը դիտավորությամբ պարբերաբար այնպիսի գործողություններ է ձեռնարկում, որոնք ուղղված են ընտանիքում բռնություն գործադրած անձի կողմից պաշտպանական որոշմամբ իր վրա դրված պարտականությունները չկատարելուն:

5. Որոշման մեջ նշվում է պաշտպանական որոշման կիրառման ժամկետը: Պաշտպանական որոշումը կարող է նախատեսել՝

1) ընտանիքում բռնության ենթարկվածի կամ նրա խնամքի տակ գտնվող անձանց ապաստարան տեղափոխելու անհրաժեշտությունը.

2) ընտանիքում բռնության ենթարկվածների բուժման ծախսերի իրականացումը բռնարարի կողմից:

6. Պաշտպանական որոշումը ուղարկվում է ընտանիքում բռնություն գործադրած և ընտանիքում բռնության ենթարկված անձանց, իսկ եթե դիմումը ներկայացվել է ոչ ընտանիքում բռնության ենթարկված անձի կողմից, ապա նաև այն ներկայացրած անձին: Անհրաժեշտության դեպքում որոշման պատճենները տրամադրվում են Ոստիկանությանը և «Ուտանիթում բռնության կանխարգելման, ընտանիքում բռնության ենթարկված անձանց պաշտպանության և ընտանիքում համերաշխության վերականգնման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով նախատեսված Լիազոր մարմնին և Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարության դատական ակտերի հարկադիր կատարման ծառայությանը՝ որոշման կատարման նկատմամբ հսկողություն իրականացնելու նպատակով: Եթե որոշումն առնչվում է անչափահաս կամ անգործունակ անձի շահերին, ապա այն ուղարկվում է նաև խնամակալության և հոգեբարձության մարմնին: